

Viherkaton rakentaminen

Elävä katto, kasvikatto, viherkatto – vihreää kattopintaa kutsutaan monilla nimityksillä. Viherkattoja on erityyppisiä, itsekseen kasvavista ruderaattikatoista eri kasvien peittämiin ja viljeltyihin kattoihin. Viherkatot suodattavat ilmansaasteita ja tukevat monimuotoisuutta tarjoamalla elinympäristöjä eläimille. Asuinrakennuksessa viherkatto vaimentaa tuulen ja sateen ääniä ja toimii lämmönsäätelijänä; se eristää lämpöä talvisin ja kesällä suojaa paahteelta, jolloin sisäilma pysyy viileänä. Katto on myös suhteellisen helppohoitoinen.

Tässä yleisohje luonnosta kerätystä maa-aineksesta perustettavaan viherkattoon. Jos viherkatto tehdään erillisestä kasvualustasta, johon istutetaan taimia ja/tai kylvetään siemeniä, katolle tehdään laudasta kehikko ja koolaukset, jotta kasvualusta pysyy paikallaan. Pohjustukseen voidaan lisätä patolevyn päälle myös suodatinkangas ja n. 5 cm:n kerros kevytsoraa ennen varsinaista kasvualustaa.

Kestävät pohjat ja tiukka vedeneristys

Kestävän viherkaton rakenteet lähtevät hyvistä pohjista. Viherkaton oma perusmassa on jo tavallista kattoa raskaampi, sillä siihen tulee kaikkiaan noin kahdenkymmenen senttimetrin kerros maa-ainesta. Tämän lisäksi katto imee itseensä niin vesisateet kuin kantaa talvisin lisänä lumikuorman. Onkin tärkeää varmistaa, että seinät ovat riittävän kantavat; lujuuslaskelmat on hyvä käydä läpi rakennustarkastajan kanssa.

Myös katon kaltevuudella on paljon merkitystä viherkaton toimivuuden kannalta. Riittävä kaltevuus varmistaa veden poistumisen, ja sillä on vaikutusta myös kasvualustan paksuuteen ja sen paikallaan pysymiseen. Vedenpoiston ja kasvien viihtyvyyden kannalta sopiva katon kaltevuus on 2–5 % (1:50 – 1:20).

Kattopohja suojataan vesi- ja juuritiiviillä suojauksella. Puisen kattopohjan päälle asennetaan huopaa ja patolevy: Huopaa laitetaan kerros pohjalle, limitykset on syytä tehdä reiluiksi, ja bitumiinia on hyvä käyttää tarpeen mukaan nurkkapaikoissa ja muissa saumakohdissa. Patolevy eli ”nappulalevy” suojaa puolestaan huopaa, etteivät juuret eivät pääse kasvamaan siihen kiinni. Patolevy myös ohjaa veden paremmin alas. Jos patolevyä ei käytetä, on huopaa laitettava kaksi kerrosta.

Salaojitus on tärkeää

Räystäät kannattaa tehdä huolella. Räystään laitaan laitetaan salaojaputki ja räystään päistä putket ohjaamaan vesi nurkista alas. Jos salaojitusta ja vedenohjausta ei tee, tiputtaa räystääs koko matkaltaan vettä useiden päivien ajan sateen jälkeen. Räystään laitaan salaojaputken päälle laitetaan vielä kerros sepeliä, jolloin vesi kulkee sujuvasti. Mahdollinen kevytsorakerros toimii myös salaojituksena ja varastoi kosteutta kuivempia kausia varten.

Jos katto rakennetaan niityltä tai kedolta leikatuista paloista, maa-ainesta on varattava kaksinkertainen määrä kattopinta-alaan nähden. Katolle kedolta kuorittu maa-aines asetellaan niin, että ensimmäinen kerros laitetaan kasvusto eli ruohopuoli alaspäin, ja toinen kerros ruohokerros ylöspäin – juuret pistetään siis vastakkain kerrosten välillä, näin maa-ainesta tulee riittävästi ja se säilyttää kosteuden kuivallakin ilmalla. Luonnosta kootut palat voi koota kuormalavoille, joilla ne voi nostaa katolle konekäyttöisesti. Niitty- tai ketokasveilla päällystetylle katolle voi seuraavina vuosina halutessaan kylvää esim. paikallisten niittykasvien siemeniä. Kasvillisuutta valittaessa on syytä välttää vieraslajeja, etteivät ne pääse karkaamaan katolta luontoon.

Viherkaton huolto

Poista puun taimet ja lehdet, jos ne muodostavat kasvillisuuden päälle kattavan kerroksen. Jos talvella katolle kertyy paljon lunta, sitä voi olla hyvä poistaa. Ole varovainen työkalujen kanssa, etteivät ne aiheuta katolle vahinkoa.

Tutustu erilaisten viherkattojen huoltoon Kattoliitto ry:n [Viherkattojen huolto-oppaassa](#).

Lähteet ja lisätietoa:

MSL verkkomateriaalit:

[Oppeja viherkaton tekoon](#)

[Niitty- ja pärekatto](#)

Omakotiliiton verkkoartikkeli [Viherkatto ulkorakennukseen](#) 2.6.2025.

[Wikipedia](#)

[Kohti ilmastokestävää kaupunkisuunnittelua](#) -opas

Lue lisää viherkatoista, niiden tyypeistä ja perustamisesta:

Lieri, Jussi: [VIHERKATOT SUOMESSA](#). LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU Insinööri (AMK), Energia- ja ympäristötekniikka, yhdyskuntasuunnittelu. Syksy 2019

Materiaali on koottu Nouseva rannikkoseutu Leaderin rahoittamassa Ympäristöviisaat maaseutuyhteisöt -hankkeessa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

